

Profiel schoolopleider

Dit profiel beschrijft de kwaliteiten en taken van de opleider. Het profiel dient als onderlegger voor de (herziene) Opleiding voor Opleiders en geeft (aanstaande) opleiders informatie over de inhoud van deze rol.

Agogisch bekwaam

Dit eerste gebied heeft met name betrekking op de persoonlijke ontwikkeling van de toekomstige professionals die de opleider begeleidt. Hij geeft vorm aan een veilig en uitdagend leerklimaat waarin studenten zich persoonlijk kunnen ontplooiën. Om diezelfde ontplooiing te kunnen realiseren, moet een opleider interpersoonlijk vaardig zijn en situaties creëren waarin studenten met en van elkaar kunnen leren. Hierbij speelt reflectie op en zelfsturing van het eigen leerproces door studenten een centrale rol. Melief et al. (2012) vatten het samen in de volgende vaardigheden: de opleider kan interpersoonlijk handelen, weet om te gaan met diversiteit tussen studenten en begeleidt op een intensieve manier de ontwikkeling van een eigen beroepsidentiteit door studenten.

Opleidingsdidactisch bekwaam

Dit gebied heeft betrekking op de manier waarop de opleider vorm kan geven aan de leerprocessen van studenten. Dit is afhankelijk van zijn kennis over relevante leerinhouden, didactische methodieken en zijn nieuwsgierigheid naar vernieuwingen op het gebied van opleidingsdidactieken. Een opleider moet beschikken over een grondige en actuele inhoudelijke kennisbasis met betrekking tot de opleidingen. Hij weet hoe hij studenten kan begeleiden bij hun persoonlijke ontwikkelingsplan. De nadruk ligt op het stimuleren van een vertaling van theorie naar praktijk en andersom. In dit bekwaamheidsgebied valt ook de verantwoordelijkheid voor beoordelingen die de opleider uitvoert.

Organisatorisch en beleidsmatig bekwaam

Het derde bekwaamheidsgebied dat door Melief et al. (2012) wordt genoemd, is minder gericht op de directe ontwikkeling van de student. Dit gebied is gericht op het realiseren van situaties en contexten waarin die ontwikkeling tot stand kan komen. De opleider heeft een belangrijke plaats in het netwerk rond de student dat onder andere bestaat uit de begeleiders in de praktijk en de studietoelators van studenten. De essentie van dit bekwaamheidsgebied is het vormgeven aan het samen opleiden van de student met een divers team van betrokkenen.

Ontwikkelingsbekwaam

Het vierde en laatste gebied heeft betrekking op de ontwikkeling van de schoolopleider zelf. Hij kan zijn eigen functioneren evalueren en zich op basis van die evaluatie blijven ontwikkelen. Hij heeft aandacht voor nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs en selecteert hieruit op kritische wijze voor hem waardevolle ontwikkelingen. In dit vakgebied staat dus het onderhouden van de eigen professionaliteit centraal, door middel van reflectie en kritisch, onderzoekend handelen (Melief et al., 2012).

Per bekwaamheidsgebied wordt ingezoomd op de praktijk vanuit Iselinge Hogeschool. Welke specifieke taken worden van een opleider verwacht met het oog op de genoemde bekwaamheidsgebieden en de situatie op opleidingsscholen die samenwerken met Iselinge Hogeschool:

Taken van een schoolopleider

Bekwaamheidsgebied	Taken van de opleider
Agogisch bekwaam	• Organiseert interviews waarbij met en van elkaar leren centraal staat • Is aanspreekpunt voor studenten • Voert gesprekken met studenten over persoonlijke ontwikkeling • Stimuleert studenten om zich te verdiepen in het brede netwerk rond de ontwikkeling van kinderen. • Stuur bij studenten aan op zelfsturing en reflectie

	● Stimuleert een onderzoekende, ontwikkelingsgerichte houding bij studenten ● Stimuleert studenten om eigen specialismen en talenten te benutten in de stage
Opleidingsdidactisch bekwaam	● Houdt de eigen inhoudelijke kennis van het onderwijs op orde ● Coacht en begeleidt de student in opdrachten, uitvoering van het POP en de wijze waarop de student bijdraagt aan schoolontwikkeling ● Faciliteert onderzoek van studenten ● Ondersteunt in de competentieverwerving van studenten ● Bespreekt de tussenevaluatie met student en mentor ● Voert de praktijkbeoordeling uit ● Gaat op praktijkbezoek in het kader van de praktijkbeoordeling
Organisatorisch en beleidsmatig bekwaam	● Voert sollicitatiegesprekken en regelt plaatsing van studenten ● Maakt een overzicht van de praktijkbehoeften van de school en de wensen van de student ● Is aanspreekpunt voor mentoren, studiecoaches en de projectleider ISOP ● Draagt zorg voor interviews met mentoren/praktijkbegeleiders ● Bewaakt de naleving van het opleidingsplan ● Beïnvloedt indirect de studenten door een gedegen coaching van hun mentoren/praktijkbegeleiders, durft hen ook te confronteren met eigen handelen indien nodig ● Overlegt indien nodig met praktijkbegeleider en studiecoach over voortgang van student
Ontwikkelingsbekwaam	● Beschikt over een onderzoekende, ontwikkelingsgerichte houding ● Bezoekt bijeenkomsten voor collega-opleiders ● Neemt deel aan interviews met collega-opleiders ● Legt expliciete verbindingen tussen het curriculum van de hogeschool en dat van de opleidingsschool. ● Is bereid eigen expertise en specialisaties te delen met collega's tijdens veldcontactdagen op Iselinge Hogeschool ● Reflecteert op het eigen handelen m.b.t. het begeleiden van studenten en mentoren

Persoonskenmerken van een opleider

In bovenstaand schema staan specifieke taken die horen bij opleiders. Om deze taken succesvol uit te kunnen voeren, moet een opleider over bepaalde eigenschappen beschikken. Allereerst zijn persoonskenmerken als openheid, loyaliteit en betrouwbaarheid belangrijk. Om een veilige leeromgeving te kunnen creëren voor studenten moeten zij zich welkom en serieus genomen voelen. Daarnaast is een schoolopleider bereid zich te verdiepen in de opleidingsdidactiek en zich hierin te ontwikkelen zodra hier vraag naar is. Hij reflecteert op zijn eigen handelen en past dit aan wanneer nodig. Hij beseft dat hij er in de eerste plaats is voor de ontwikkeling van de student en zet zich voor deze doelgroep in. Ook kent een opleider een georganiseerde en gestructureerde wijze van werken en voert hij zijn taken op een heldere en eenduidige manier uit. Tot slot is het een sociaal persoon die zich kan verplaatsen in alle schakels van het netwerk rond de student. Collega's verwachten vertrouwelijkheid, ondersteuning en een actieve deelname van de opleider aan de begeleiding van hun studenten. Hij moet over goede sociale contacten beschikken binnen het team en het vertrouwen van collega's hebben met betrekking tot het uitvoeren van zijn taken als schoolopleider. Hij is de verbindingspersoon tussen zijn eigen organisatie en Iselinge Hogeschool. Hij draagt actief bij aan de ontwikkeling van de organisatie en kan fungeren als gesprekspartner van de directeur. Deelname aan professionaliseringsbijeenkomsten, zoals de veldcontactdagen zijn een vanzelfsprekendheid voor de opleider.

Verantwoording

Dit profiel is tot stand gekomen aan de hand van documenten die beschikbaar zijn gesteld door besturen die zijn aangesloten bij het Partnerschap Opleiden in School Oost-Gelderland. Daarnaast is gebruik gemaakt van het nieuwe beroepsbeeld van Iselinge Hogeschool en onderstaand document. De conceptversie van het profiel is voorgelegd aan de coördinerend opleiders, een resonansgroep van studenten, de stuurgroep en verschillende betrokkenen van Iselinge Hogeschool. Op basis van de uitkomsten van deze besprekingen is het concept bijgesteld.

Melief. K., Rijswijk, M. van., Tigchelaar, A., & VELON (2012). *Beroepsstandaard voor lerarenopleiders (herziening 2012), verantwoording*. Verkregen op 10 september, van

http://www.lerarenopleider.nl/velon/wp-content/uploads/2013/09/brochure_beroepsstandaard_web.pdf